

บทที่ ๖

ปัญหาการถอดอักษรไทย เป็นอักษรโรมัน

๖.๑ ความน่า

ภาษาคือระบบการสื่อสารของมนุษย์ซึ่งประกอบด้วยเสียงหรือตัวแทนของเสียงที่มารวมกันอย่างมีระบบ ตั้งแต่เรื่องคำ ประโยค และข้อความที่พูดกัน ในความหมายกว้าง ๆ ภาษาก็หมายถึงระบบการสื่อสารอื่น ๆ ที่มีใช้ระบบของมนุษย์ด้วย เช่น ภาษาของผึ้ง ภาษาของปลาโลมา

ภาษาบางภาษามีคนส่วนใหญ่ของประเทศเป็นผู้พูด เช่น ภาษาไทยในประเทศไทย ภาษาฝรั่งเศสในประเทศฝรั่งเศส ภาษาญี่ปุ่นในประเทศญี่ปุ่น แต่บางครั้งก็มีคนในบางส่วนของประเทศใดประเทศหนึ่งเป็นผู้พูด เช่น ภาษาฝรั่งเศสในแคนาดา ภาษาไทยในชุมชนชาวไทยในสหรัฐอเมริกา

ภาษาเดียวกันที่พูดในประเทศเดียวกันก็อาจจะพูดต่าง ๆ กันไปในแต่ละถิ่นได้นอกจากนี้ในเขตแดนที่ต่อกัน ภาษาที่พูดก็อาจจะมียุทธลักษณะเป็นภาษาถิ่นของภาษาใดภาษาหนึ่งก็ได้ เช่น ภาษาเขมรที่ใช้ตามชายแดนระหว่างไทยกับกัมพูชา

๖.๒ ตัวอักษร

สัญลักษณ์ที่ใช้ในระบบการเขียนของแต่ละภาษาคือสิ่งที่แต่ละภาษาเลือกขึ้นมาเพื่อใช้เป็นตัวแทนของเสียง หรือพยางค์ หรือคำในภาษาของตน ระบบการเขียนโดยทั่วไปมีอยู่สามแบบ คือ แบบตัวอักษร (เช่น ตัวอักษรไทย ตัวอักษรโรมัน) แบบพยางค์ (เช่น ตัว Katakana และ Hiragana ของภาษาญี่ปุ่น) และ แบบภาพ (เช่น ตัวจีน และตัว kanji ของภาษาญี่ปุ่น)

การเขียนแบบตัวอักษรนั้นก็มีอยู่หลายระบบ เช่น

ก. ตัวโรมัน (Roman script) ซึ่งใช้ในภาษาแถบยุโรป (เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส) และนอกยุโรป (เช่น ภาษาสวาฮิลี ภาษาชามาเลเซีย ภาษาฮินดี)

เซีย เตอร์กิช)

ข. ตัวอักษรปิก (Arabic script) ซึ่งใช้ในภาษาอาหรับ เปอร์เซีย อูรดู มาเลย์

ตารางอักษรอาหรับ

ลำดับ	รูปอักษร เต็ม	ชื่อตัวอักษร (ไทย)	บทกการออกเสียง ด้วยอักษรไทย	ชื่อตัวอักษร (รูมี)	อักษรรูมี
1.	ا	อาลิฟ	อ	alif	a
2.	ب	บา(ก)	บ	ba(k)	b
3.	ت	ตา(ก)	ค	ta(k)	t
4.	ث	ซา(ก)	ช	tha(k)	s, th
5.	ج	จีม	ฉ	jin	j
6.	ح	ฮา(ก)	ฮ	ha(k)	h (h)
7.	خ	คอก(ก)	ค	kha(k)	kh
8.	د	ดาด	ด	dal	d
9.	ذ	ดาด	ด	zal/tzal	z, dh
10.	ر	รา(ก)	ร	ra(k)	r
11.	ز	ซาฮ	ซ	Zai	Z
12.	س	ซีน	ซ	sin	s
13.	ش	ชิน	ช	syin	sy, sh
14.	ص	ซอด	ซ	sad	s, (s)
15.	ض	ดูอด	ดู	dad	d, (d)
16.	ط	ดูอ(ก)	ดู	ta(k)	t, (t)
17.	ظ	ซอ	ซ	za(k)	z, (z)
18.	ع	ไอน	อ	ain	a, k, (')
19.	غ	เฟน	ฟ	ghain	gh
20.	ف	ฟา(ก)	ฟ	fa(k)	f
21.	ق	กอฟ	ก	qaf	k, (q)
22.	ك	กาฟ	ก	kaf	k
23.	ل	ลาม	ล	lam	l
24.	م	มีม	ม	mim	m
25.	ن	นูน	น	nun	n
26.	و	วาว	ว	wau	w
27.	ه	ฮา	ฮ	ha	h
28.	آ	ลาม-อาลิฟ	ล	lam-alif	"la"
29.	ء	ฮัมซะห์	อ	hamzah	k, (')
30.	ي	ยา(ก)	ย	ya(k)	i, e, y

หมายเหตุ : เสียงตัวสะกดในตาราง (ก) และ (ค) ให้อ่านเป็นเสียงหยุด

(ข้อมูลจาก อาจารย์ ฟาเคลล์ นะยียาระสะ ภาควิชาภาษาไทยและภาษา
ตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง)

ค. ตัวซีริลลิก (Cyrillic script) ที่ใช้ในภาษารัสเซีย ยูเครน บัลแกเรีย

The Russian Alphabet

Letters		Name of Letter	Sound	Similar English Sound
Printed	Handwritten			
А а	<i>Аа</i>	а	[a]	like ar in "far"
Б б	<i>Бб</i>	бэ	[b]	like b in "but"
В в	<i>Вв</i>	вэ	[v]	like v in "voice"
Г г	<i>Гг</i>	гэ	[g]	like g in "get"
Д д	<i>Дд</i>	дэ	[d]	like d in "day"
Е е	<i>Ее</i>	е	[йэ]	like ye in "yet"
Ё ё	<i>Ёё</i>	ё	[йо]	like yo in "your"
Ж ж	<i>Жж</i>	жэ	[ж]	like s in "pleasure"
З з	<i>Зз</i>	зэ	[з]	like z in "zone"
И и	<i>Ии</i>	и	[и]	like ee in "meet"
Й й	<i>Йй</i>	short и	[й]	like y in "boy"
К к	<i>Кк</i>	ка	[к]	like k in "skate"
Л л	<i>Лл</i>	эл	[л]	like l in "look"
М м	<i>Мм</i>	эм	[м]	like m in "may"
Н н	<i>Нн</i>	эн	[н]	like n in "not"
О о	<i>Оо</i>	о	[o]	like or in "port"
П п	<i>Пп</i>	пэ	[п]	like p in "spoon"

Letters		Name of Letter	Sound	Similar English Sound
Print-ed	Hand-written			
Р р	<i>Р р</i>	эр	[p]	like r in "rock"
С с	<i>С с</i>	эс	[c]	like s in "smoke"
Т т	<i>Т т</i>	тэ	[t]	like t in "tie"
У у	<i>У у</i>	у	[y]	like oo in "moon"
Ф ф	<i>Ф ф</i>	эф	[f]	like f in "foot"
Х х	<i>Х х</i>	ха	[x]	like ch in the Scottish "loch"
Ц ц	<i>Ц ц</i>	цэ	[tʃ]	like ts in "boots"
Ч ч	<i>Ч ч</i>	чэ	[tʃ]	like ch in "chair"
Ш ш	<i>Ш ш</i>	ша	[ʃ]	like sh in "shell"
Щ щ	<i>Щ щ</i>	ша	[ʃ]	like sh ch in "Danish charter" (pronounced as one sound)
Ъ	<i>Ъ</i>	hard sign		
Ы	<i>Ы</i>	ы	[ɨ]	like i in "kick"
Ь	<i>Ь</i>	soft sign		
Э э	<i>Э э</i>	э	[ɛ]	like e in "bet"
Ю ю	<i>Ю ю</i>	ю	[jy]	like you in "youth"
Я я	<i>Я я</i>	я	[ja]	like ya in "yard"

(Ovsienko Y.G. 1998: 14-15)

๖.๓ ระบบการเขียนของไทย

สำหรับภาษาไทยนั้น ก่อนที่ไทยจะมีอักษรใช้เองนั้น เราก็ได้อาศัยใช้ตัวอักษร มอญโบราณและขอมโบราณเป็นตัวแทนมาก่อน

การประดิษฐ์อักษรไทยขึ้นมาใช้เองนั้น หากพิจารณาในแง่ภาษาก็จะเห็นได้ว่าเป็นเรื่องจำเป็น เพราะการที่ภาษาซึ่งมีลักษณะหนึ่งจะไปใช้ตัวอักษรของภาษาซึ่งมีลักษณะต่างออกไปย่อมมีข้อขัดข้อง ด้วยอักษรของภาษาอื่นไม่อาจจะเป็นตัวแทนของภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่ในปัจจุบันนี้เรามีเรื่องถกเถียงกันในยามที่ใช้ อักษรโรมันเป็นตัวแทนของภาษาไทย

ปัญหาที่เกิดขึ้นในสมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราชนั้นมีอยู่มากมายทั้งในด้าน วิธีเรียงลำดับตัวอักษร และการสร้างขึ้นมาใหม่เพื่อให้พอใช้ในภาษาไทย

ในด้านพยัญชนะ มีการสร้างขึ้นมาใหม่อีก ๙ ตัว คือ ข (ขวด) ค (คน) ซ (ไซ) ฎ (ชฎา) ต (เต็ก) บ (ใบไม้) ผ (ผา) ฟ (พิน) และ อ (อ่าง) ในด้านสระ มีการสร้างขึ้นมาใหม่อีก ๔ ตัว คือ สระอี สระเอือ สระแอ และ สระเอือ ในด้านวรรณยุกต์ มีการสร้างขึ้นมาใหม่ ๒ ตัว คือ ไม้เอก กับไม้โท (รูปร่างเหมือนกากบาท) (อุดม วจิตมสิขติตถ์ ๒๕๔๑: ๓๕๓)

สิ่งที่สร้างขึ้นใหม่นี้เป็นของไทยเองจริง ๆ จึงสามารถใช้แทนเสียงไทยได้อย่าง สนิท

ส่วนตัวอักษรอื่น ๆ ที่เราใช้ร่วมกับภาษาอื่นนั้น เราก็ดัดแปลงรูปเสียใหม่ และ กำหนดเสียงให้แต่ละตัวตามแบบของเราเอง เช่น ก ข ค ม ง เราอ่านว่า “กอ ขอ คอ มอ งอ” แต่เขมรอ่านว่า “กอ คอ โก โค โง” (กาญจนา นาคสกุล ๒๕๓๙: ๔๘)

ในทำนองเดียวกันอักษรโรมันเมื่อตกไปอยู่ในภาษาใดก็ออกเสียงไปตามภาษานั้น เช่น ตัว a ภาษาอังกฤษอ่านว่า “เอ” แต่ภาษาฝรั่งเศส อ่านว่า “อา” ตัว z ภาษาอังกฤษแบบบริติชอ่านว่า “แซด” แต่ภาษาอังกฤษแบบอเมริกันอ่านว่า “ซี”

ในภาษาอังกฤษเอง แม้จะเรียกตัว a ว่า “เอ” แต่เมื่อนำไปประกอบเป็นคำก็ยัง ออกเสียงแตกต่างกันออกไปอีก เช่น

any ออกเสียงคล้าย “เอ”

bad ออกเสียงคล้าย “แอ”

father ออกเสียงคล้าย “อา”

ball ออกเสียงคล้าย "อ" "

about ออกเสียงคล้าย "เออะ" "

savage ตัว a ในพยางค์หลังออกเสียงคล้าย "อิ" "

จะเห็นได้ว่าในแง่ของสระแล้ว รูปสระในภาษาอังกฤษมีความกำกวมมากกว่า รูปสระในภาษาไทยมาก เพราะสระไทยส่วนใหญ่เขียนอย่างไรก็อ่านอย่างนั้น

สรุปได้ว่า ตัวอักษรไม่ว่าจะเป็นชุดใด ก็ไม่มีเสียงที่แน่นอน ต้องขึ้นอยู่กับว่านำไปใช้เป็นตัวแทนของภาษาใด

๖.๔ สัทอักษรสากล

การที่ตัวอักษรไม่มีเสียงที่แน่นอนนี้เอง จึงเกิดความคิดขึ้นมาว่าน่าจะมีตัวอักษรสักชุดหนึ่งที่ปราศจากความกำกวม นั่นคือ อักษรตัวหนึ่งแทนเสียงเพียงเสียงเดียว โดยเรียกตัวอักษรนี้ว่า สัทอักษร (Phonetic Alphabet) ในปี ค.ศ. ๑๖๑๗ Robert Robinson ได้คิดตัวอักษรให้สัมพันธ์กับการออกเสียงขึ้น ในปี ค.ศ. ๑๖๕๗ Cave Beck ก็เขียนเรื่อง A Universal Character สำหรับให้ทุกชาติเขียนคำในภาษาของตน ในปี ค.ศ. ๑๖๖๘ Bishop John Wilkins ก็เสนอตัวอักษรนานาชาติ และในปี ค.ศ. ๑๖๘๖ Francis Lodwick ก็เขียนเรื่อง "An Essay towards a Universal Alphabet" โดยกล่าวว่า เสียงหนึ่งควรใช้ตัวอักษรหนึ่ง แต่ละท่านที่ได้กล่าวมานี้ต่างก็ประดิษฐ์ตัวอักษรพิเศษของตนเองขึ้นมาทั้งสิ้น (อุตม วโรตมสิขิตติ์ ๒๕๔๑: ๙๙)

ในปี ค.ศ. ๑๘๘๖ กลุ่มครูสอนภาษากลุ่มหนึ่งในประเทศฝรั่งเศสได้ก่อตั้งสมาคมครูขึ้นมาสมาคมหนึ่งชื่อว่า The Phonetic Teachers' Association สมาคมนี้นี้ก็มีความคิดที่น่าจะมีตัวอักษรสักชุดหนึ่งเพื่อใช้ถอดเสียงในภาษาได้อย่างไม่กำกวมเช่นกัน ในปี ค.ศ. ๑๘๘๘ สมาคมนี้อได้เปลี่ยนเป็น International Phonetic Association ผลงานที่สำคัญของสมาคมนี้นี้ก็คือ การพัฒนาสัทอักษรขึ้น โดยใช้อักษรโรมันเป็นหลัก อักษรชุดนี้ก็คือ International Phonetic Alphabet (I.P.A.) หรือสัทอักษรสากล (ไอพีเอ)

นอกจากอักษรโรมันแล้ว สัทอักษรสากลก็ยังใช้อักษรกรีก และเครื่องหมายอื่น ๆ ประกอบด้วย จึงได้รับความนิยมไปทั่วโลก สัทอักษรดังกล่าวนี้ได้มีการดัดแปลง

แก้ไขต่อมาอีกหลายปี จนเสร็จเรียบร้อยเมื่อ ปี ค.ศ. ๑๙๙๖ ส่วนนักภาษาศาสตร์ชาวอเมริกันก็ได้นำสัทอักษรไปดัดแปลงเช่นกัน ระบบทั้งสองนี้จึงมีส่วนที่แตกต่างกันไปบ้าง

ภาพ ๖.๑ และ ภาพ ๖.๒ นี้ให้เห็นความแตกต่างระหว่าง I.P.A. กับสัทอักษรแบบอเมริกันซึ่งใช้แทนเสียงพยัญชนะและสระในภาษาไทย

พยัญชนะ

ก	ข	ช	ค	ค	ฆ	ง				
k	kh	kh	kh	kh	kh	ŋ				
จ	ฉ	ช	ซ	ฌ	ญ					
c	ch	ch	s	ch	y					
ฎ	ฏ	ฐ	ฑ	ฒ	ณ					
d	t	th	th	th	n					
ด	ต	ถ	ท	ธ	น					
d	t	th	th	th	n					
บ	ป	ผ	ฝ	พ	ฟ	ภ	ม			
b	p	ph	f	ph	f	ph	m			
ย	ร	ล	ว	ศ	ษ	ส	ห	ฬ	อ	ฮ
y	r	l	w	s	s	s	h	l	ʔ	h

สระเดี่ยว

	หน้า		กลาง		หลัง	
สูง	อิ	อี	อี	อีอ	อุ	อุ
	i	ii	i	ɨ	u	uu
กลาง	เอะ	เอ	เออะ	เออ	โอะ	โอ
	e	ee	ə	əə	o	oo
ต่ำ	อะ	แอ	อะ	อา	เอาะ	ออ
	ɤ	ɤɤ	a	aa	ɔ	ɔɔ

สระผสม

เอียะ	เอีย	ia	lia
เอือะ	เอือ	ua	lua
อัวะ	อัว	ua	uua

ภาพ ๖.๑

สัทอักษรแบบอเมริกัน

(อุดม วจิตรมสิกษิตตต์ ๒๕๔๑: ๙๙-๑๐๑)

พยัญชนะ

n	ช	ช	ค	ค	ม	ง				
k	kh	kh	kh	kh	kh	ก				
จ	จ	ช	ช	ฉ	ญ					
c	ch	ch	s	ch	j					
ฎ	ฎ	ฐ	ท	ฒ	ณ					
d	t	th	th	th	n					
ด	ต	ถ	ท	ธ	น					
d	t	th	th	th	n					
บ	ป	ผ	ฝ	พ	ฟ	ภ	ม			
b	p	ph	f	ph	f	ph	m			
ย	ร	ล	ว	ศ	ษ	ส	ห	ฬ	อ	ฮ
j	r	l	w	s	s	s	h	l	ʔ	h

สระเดี่ยว

	หน้า		กลาง		หลัง	
สูง	อิ	อี	อึ	อือ	อุ	ู
	i	i:	ɯ	ɯ:	u	u:
กลาง	เอะ	เอ	เออะ	เออ	โอะ	โอ
	e	e:	ɤ	ɤ:	o	o:
ต่ำ	แอะ	แอ	ออะ	อา	เอาะ	ออ
	ɛ	ɛ:	a	a:	ɔ	ɔ:

สระผสม

เอียะ	เอีย	ia	ia
เอือะ	เอือ	ɯa	ɯ:a
อัวะ	อัว	ua	u:a

ภาพ ๖.๒

สัทอักษรแบบ I.P.A.

(กาญจนา นาคสกุล ๒๕๔๕: ๔๒)

เพราะฉะนั้นชาวต่างชาติที่เรียนภาษาไทย เมื่อรู้จักสัทอักษรแล้วก็จะออกเสียงภาษาไทยได้อย่างถูกต้องหรือผิดเพี้ยนไม่มาก

๖.๕ การถอดอักษรไทยเป็นอักษรโรมัน

เนื่องจากผู้ใช้ภาษาทั่วไปอาจจะไม่รู้จักสัทอักษรที่ว่านี้ จึงมีความจำเป็นต้องดัดแปลงอักษรโรมันมาใช้แทนอีกทีหนึ่ง เรียกว่า Romanization หรือ "การถอดอักษรเป็นอักษรโรมันแบบถ่ายเสียง" เมื่อนำมาใช้กับภาษาไทยเราก็เรียกว่า "การถอดอักษรไทยเป็นอักษรโรมันแบบถ่ายเสียง" เมื่อนำไปใช้กับภาษาญี่ปุ่นเรียกว่า "Romaji" หรือ "ถอดเสียงภาษาญี่ปุ่นโดยใช้อักษรโรมันเป็นตัวแทน"

แนวความคิดเรื่องการถอดอักษรไทยเป็นอักษรโรมันนี้เริ่มขึ้นในสมัย
รัชกาลที่ ๕ เมื่อประมาณ พ.ศ. ๒๔๕๑ ในสมัยนั้นมีปัญหาเรื่องการเขียนชื่อทาง
ภูมิศาสตร์ในแผนที่ซึ่งไทยทำร่วมกับอังกฤษและฝรั่งเศส

ทั้งฝ่ายไทยและฝรั่งเศสได้ตกลงร่วมกันที่จะสร้างระบบการเขียนขึ้นระบบหนึ่ง
ซึ่งใช้ตัวอักษรโรมันแทนเสียงอ่านชื่อภาษาไทย ระบบนี้มุ่งอยู่ที่เสียงอ่านเพียงอย่าง
เดียวโดยไม่สนใจเรื่องรูปการเขียน และยังได้สมมุติกันต่อไปว่ารูปการเขียนเป็นอักษร
โรมันนั้นสามารถจะถอดกลับออกมาเป็นไทยและให้อ่านได้อย่างเดิมด้วย

อย่างไรก็ตามระบบนี้ก็เข้าใจกันได้แต่เฉพาะในหมู่คนไทยซึ่งรู้จักคำไทยนั้นดี
อยู่แล้วเท่านั้น จึงมิได้ใช้กันอย่างแพร่หลาย ผู้ที่ต้องการถอดอักษรไทยเป็นอักษรโรมัน
จึงต้องอาศัยใช้ระบบอื่น ๆ มีอยู่ระบบหนึ่งซึ่งยังมีอิทธิพลอยู่มากในเรื่องการถอด
อักษรไทยเป็นอักษรโรมันในปัจจุบัน นั่นคือระบบของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้า
เจ้าอยู่หัว เพื่อให้การเขียนนามสกุลเป็นอักษรโรมันอยู่ในระบบเดียวกัน จึงทรงวาง
ระเบียบการเขียนนามสกุลที่เป็นภาษาสันสกฤตและบาลีไว้ ภาพ ๖.๓ คือ หลักการ
เทียบอักษรไทยกับอักษรโรมัน ภาพ ๖.๔ คือ หลักการการเทียบสระ

ไทย	สันสกฤต และบาลี	เสียงไทย	ไทย	สันสกฤต และบาลี	เสียงไทย
ก	K	K	น	N	N
ข	Kh	Kh	บ	-	B
ค	G	Q	ป	P	P
ฃ	Gh	Gh	ผ	Ph	Ph
ง	N (or ng)	ng	ฝ	-	F
จ	Ch	Ch	พ	B	Ph
ฉ	Chh	Chh	ฟ	-	F
ช	J	X	ภ	Bh	Bh
ซ	-	S	ม	M	M
ฌ	Jh	-	ย	Y	Y

ญ	ญ	N (or ng)	ร	R	R
ฎ	-	D	ล	L	L
ฏ	T	T	ว	V or W	V or W
ฐ	Th	Th	ศ	S	-
ถ	D	D	ษ	Sh	-
ฒ	Dh	Dh	ส	S	S
ณ	N	N	ห	H	H
ด	-	D	ฬ	L	-
ต	T	T	ย	-	H
ถ	Th	Th	ฤ ฤๅ	Ri, Ri	Ri, Ri
ท	D	Th	ฦ ฦๅ	Li, Li	Li, Li
ธ	Dh	Th			

ภาพ ๖.๓

หลักการเทียบอักษรไทยกับอักษรโรมัน
ตามระบบของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าฯ
(อมรตฤณารักษ์ ๒๕๑๑: ๓๖-๓๗)

สระภาษาไทย	เทียบสระ ในอักษรโรมัน	สระภาษาไทย	เทียบสระ ในอักษรโรมัน
ะ	a	อิ	iu
า	â	อุ	uy
ิ	i	เอ	eo
ึ	î	แอ	aeo
ู	u	เอ	oe
ุ	û	เอย	oey
เ	e	ออย	oy
ไ	ô	โอย	ôy

ำ	ü	อัว	ua
ำ	ûe	อวย	uay
แ	ae	เอี้ยะ	ia
ไ ไ	âi	เอี้ย	îa
อาย	ai or ay	เอือ	iia
เอา	au or oa	เอือย	iiay
อาว	âo	เอี้ยว	iâu

ภาพ ๖.๔

หลักการเทียบสระ

ตามระบบของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าฯ

(อมรตฤณารักษ์ ๒๕๑๑: ๓๘)

จะเห็นได้ว่าระบบนี้ใช้สัญลักษณ์พิเศษนอกเหนือไปจากอักษรโรมันบ้าง ดังจะเห็นได้ว่า “ญ” ใช้ ñ (ตัว n มีขีดยาวด้านบน) และมีเครื่องหมายพิเศษเหนือตัว i ที่ใช้แสดงตัว ฤ กับตัว ฎ โดยเฉพาะสระนั้นมีเครื่องหมายพิเศษมากมาย

เป็นที่น่าสังเกตว่าระบบนี้พยายามรักษารูปการเขียนตามภาษาสันสกฤตและบาลี เจ้าของชื่อและผู้รู้จักระบบนี้เท่านั้นที่จะอ่านชื่อนั้น ๆ ออก เช่น “เทพวัลย์” เขียนว่า Debavalaya (คณะกรรมการรวบรวมและค้นคว้าเกี่ยวกับพระราชนิพนธ์ ฯลฯ ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ๒๕๓๕: ๑๐๕)

ระบบนี้จึงมิได้เอื้อการอ่านตามเสียงภาษาไทย แต่เป็นการรักษารูปคำเพื่อให้ทราบความหมาย ถอน “ทรัพย์” ถ้าใช้ระบบนี้จะต้องเขียนว่า “Drabya” คนไทยคงจะไม่หลง เพราะป้ายบอกชื่อถนนมีภาษาไทยกำกับอยู่ด้วย แต่ฝรั่งที่อ่านเป็นภาษาอังกฤษ หรือแม้แต่แขกที่อ่านเป็นภาษาสันสกฤตอาจจะบอกคนไทยไม่ถูกก็ได้ว่าจะไปไหน เพราะคนไทยอาจจะไม่รู้จักถนน “ดรับยา” รู้จักแต่ถนน “ทรัพย์” ที่ออกเสียงว่า “ทับ”

ใน พ.ศ. ๒๔๗๔ กระทรวงธรรมการ (ปัจจุบันคือกระทรวงศึกษาธิการ) ได้พิจารณาเห็นว่าหากสามารถหาหลักการถอดอักษรไทยเป็นอักษรโรมันที่เป็นมาตรฐานเดียวกันได้ย่อมจะมีประโยชน์เป็นอย่างยิ่ง จึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นพิจารณาเรื่องนี้

คณะกรรมการเห็นว่า หลักการถอดอักษรไทยเป็นอักษรโรมันน่าจะยึดหลักภาษาไทยเอาไว้ และการถอดอักษรก็น่าจะเป็นไปตามรูปเขียนและการออกเสียงของภาษาไทย เพราะหากจะยึดหลักตามภาษาเดิมซึ่งเป็นที่มาของคำไทย อักษรไทยตัวเดียวกันอาจจะถอดออกมาเป็นอักษรโรมันหลายตัวได้ เช่น ทร อาจจะถูกถอดเป็น thon, s, tr หรือ tara ครั้นจะถอดตามเสียงอ่านจริง ๆ ก็จะไม่ตรงกับรูปการเขียน

คณะกรรมการได้พิจารณาหลักไวยากรณ์ไทยแล้วเห็นว่าการแบ่งมาตราตัวสะกดของไทยเป็น แม่กก แม่กง แม่กต แม่กน แม่กบ และ แม่กม นั้น เป็นหลักการออกเสียงอยู่แล้ว นั่นคือออกเสียงพยัญชนะตัวสะกดตามแม่ตัวสะกดดังได้กล่าวแล้ว

คณะกรรมการจึงพิจารณาให้ใช้หลักนี้เป็นพื้นฐาน และควรจะมี ระบบทั่วไป และ ระบบพิสดาร ระบบทั่วไปอนุโลมตามเสียงอ่าน ระบบพิสดารอนุโลมตามรูปการเขียน ระบบทั่วไปจะใช้ในกรณีที่การออกเสียงสำคัญว่าการเขียน ส่วนระบบพิสดารจะใช้ในกรณีที่ต้องการแสดงรูปการเขียนอย่างละเอียด

หลังจากที่ได้ตรวจสอบวิธีการอ่านและการเขียนของไทยแล้ว คณะกรรมการก็ได้พิจารณาเห็นว่า ในระบบทั่วไปนั้นไม่จำเป็นต้องมีเครื่องหมายวรรณยุกต์หรือการแยกเสียงสระสั้นสระยาว เครื่องหมายดังกล่าวจะใช้ในระบบพิสดารเท่านั้น

บันทึกเรื่องการถอดอักษรไทยเป็นอักษรโรมันทั้ง ๒ ระบบนี้ได้ตีพิมพ์เผยแพร่ใน พ.ศ. ๒๔๗๕ ในสิ่งพิมพ์หลายฉบับเพื่อฟังความคิดเห็นของบุคคลทั่วไป

ต่อมาใน พ.ศ. ๒๔๗๗ ราชบัณฑิตยสถาน ซึ่งได้รับโอนงานนี้ต่อมาจากกระทรวงธรรมการก็ได้สานงานนี้ต่อ ได้มีการพิจารณาทั้งระบบทั่วไปและระบบพิสดารร่วมกับวิทยาลัยฝรั่งเศสแห่งตะวันออกไกล ที่เมืองฮานอย วิทยาลัยฝรั่งเศสแห่งตะวันออกไกลเห็นชอบด้วยในหลักการ แต่เสนอว่าควรให้เห็นความแตกต่างระหว่างสระที่มีตัวสะกดกับที่ไม่มีตัวสะกด เพื่อให้เห็นความแตกต่างกันได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ราช

บัณฑิตยสถานได้นำระบบดังกล่าวมาดัดแปลงแก้ไขอีกเล็กน้อย ทั้งสองระบบนี้ได้รับความเห็นชอบและประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๔๘๒

อย่างไรก็ตาม ระบบทั่วไปและระบบพิสดารดังกล่าวแล้วนั้นใช้ไม่สะดวก เพราะระบบพิสดารนั้นเป็นที่สับสนทั้งแก่ชาวไทยและชาวต่างประเทศ แม้แต่ระบบทั่วไปก็ใช้สัญลักษณ์พิเศษที่คนทั่วไปไม่รู้จัก เช่น จ จาน ใช้ ch แต่เหนือตัว c มีเครื่องหมายพิเศษ สระอู ใช้ตัว u มีเครื่องหมายกำกับด้านข้าง สระออ ใช้ตัว o มีเครื่องหมายกำกับด้านล่าง สระแอ หน้าตาเหมือน a กับ e หันหลังชนกัน สระเออ ก็เหมือนกับ o กับ e หันหลังชนกัน หากนึกถึงภาษาเวียดนาม (ใช้ ด เด็ก สะกด) ที่ใช้อักษรโรมันเขียนก็จะเห็นได้ว่ามีแต่คนที่รู้ภาษาเวียดนามเท่านั้นที่จะอ่านได้ ภาพ ๖.๕ คือระบบพิสดาร และ ภาพ ๖.๖ คือระบบทั่วไป

แบบพิสตาร
ในการถอดอักษรไทยเป็นโรมัน ตามวิธีสกัดโดยละเอียด

*The Precise System of Transliteration of Thai
 Characters into Roman.*

สระ VOWELS

(Note:— Italian Vowels except that

æ = sound of ea in English 'bear'

ɔ = sound of aw in English 'dawn'

œ = sound of eu in French 'people'

u' = a sound more open than German u)

อะ ั	อา	ãh	ã	a
อ่า		ãm		
อิ ิ			i	i
อุ ุ			u'	u'
อู ู			ũ	u
เอะ ่	เอ	ẽh	ẽ	e
แอะ ๊	แ	ãh		æ
โอะ ๋	อ(—) โ	õh	õ	o
เฮอะ ้	ฮอ	õh		ɔ
เออะ ็	เออ—เอ	œh	œ	œ
เอียะ ัย	(ก) กรณฺที่ไมม่ตวํสํกค	iah		ia (final)
	(ข) กรณฺทมคตวํสํกค			ie-(before consonant)
เอือะ ื่อ	(ก) กรณฺที่ไมม่ตวํสํกค	u'ãh		u'a (final)
	(ข) กรณฺทมคตวํสํกค			u'œ-(before consonant)

อัวะ อัว (ก) กรณัทไม่มีตัวสะกด ɯəb ua (final)
 (ข) กรณัทมีตัวสะกด uo-(before consonant)

ไอ ไอ อัย ไอย อาย ɯɪ ɯi ɯy ɯiy ai

เอา อา ɯə əo

อุย ui

ไอย oi

ออย oi

เฮย ɯɛi

เฮีย ɯ'ɛi

อวย uoi

อิ ɯi

เเอ ɯə əo

แเอ ɯə

เเอย ɯəo

ฤ (เสียง ฤ) ฤ ɾɯ' ɾɯ'

ฤ (เสียง ฤ) ɾɻ

ฤ (เสียง เรอ) ɾœ

ฎ ฎ ɻ ɻ'

พยัญชนะ

CONSONANTS

(Note:— English consonants except that

Initial k p and t are unaspirated as in French.

Final k p and t are unexplosive and unaspirated.

kh = k aspirated.

ph = p aspirated—not English ph.

th = t aspirated—not English th.

č = hardened form of ch as the cz in Czech.

ch = always as in English 'church.'

ng = as in English 'singer,' never as in
'linger.')

	Initial <u>ตัวต้น</u>	Final <u>ตัวส่งกค</u>
ก	k	k
ข	kh	k (kh)
ฆ	kh'	k (kh')
ค	k ^c	k (k ^c)
ค	k ^{c'}	k (k ^{c'})
ฆ	kh ^c	k (kh ^c)
ง	ng	ng
จ	č	t (č)
ฉ	ch	t (ch)
ช	c ^c	t (c ^c)

	Initial ตัดต้น	Final ตัดสกัด
ฉ	ch ^c	t (ch ^c)
ญ	y ^c	n ^c
ด	d	t
ฉ	ɖ	t (ɖ)
ท (บางคำ)	ʈ	t (ʈ)
ต	t	t
ฏ	t̪	t (t̪)
ถ	th	t (th)
ฐ	ʈh	t (ʈh)
ท	t ^c	t (t ^c)
ท	tʰ ^c	t (tʰ ^c)
ท	th ^c	t (th ^c)
ท	ʈh ^c	t (ʈh ^c)
น	n	n
ณ	n̪	n̪
บ	b	p
ป	p	p
ผ	ph	p (ph)
พ	p ^c	p (p ^c)

	Initial คำต้น	Final คำสุดท้าย
ภ	ph ^c	p (ph ^c)
ฝ	f	p (f)
ฟ	f'	p (f')
ม	m	m
ย	y	—
ร	r	n (r)
รร	—	n (rr)
ล	l	n (l)
ฬ	l̥	n (l̥)
ว	w	—
ช	tʃ	t (tʃ)
ทว	tʃ'	t (tʃ')
ศ	s̥	t (s̥)
ษ	s̥	t (s̥)
ส	s	t (s)
ห	h	—
ฮ	h'	—

ภาพ ๖.๕
ระบบพินิตการ
(ราชบัณฑิตยสถาน ๒๕๔๒)

แบบทั่วไป
ในการเขียนอักษรไทยเป็นโรมันตามวิธีออกเสียง
The General System of Phonetic Transcription of Thai
Characters into Roman

สระ VOWELS

(Note :— Italian Vowels except that

- æ = sound of ea in English 'bear'
- ɔ = sound of aw in English 'dawn'
- œ = sound of eu in French 'people'
- u' = a sound more open than German u)

อะ อั อา	a
อ่า	am
อิ อี	i
อุ อู	u'
อู อู	u
เอะ เอ็ เอ	e
แอะ แอ	æ
โอะ อ(—) โอ	o
เออะ ออ	ɔ
เออะ เอ็ เออ—เอ็	œ
เอ็ยะ เอ็ย	ia

เออะ เอ็อ	u'ə
อ๊ะ อั	uə
ไอ โไอ อัย โไย อาย	ai
เฮา ฮา	əo
ฮุย	ui
โอย	oi
ฮอย	oi
เฮย	œi
เอ็อย	u'ai
ฮวย	uai
ฮิว	iu
เอ็อ เอ็อ	eo
แฮอ	əo
เอ็ยอ	ieo
ฤ (เสียง รั) ฤา	ru'
ฤ (เสียง ริ)	ri
ฤ (เสียง เรอ)	roe
ฤ ฤา	lu'
<u>หมายเหตุ</u> —ในการพิมพ์คัด	u' ฮาจใช้ u'
	o' ฮาจใช้ o'

พยัญชนะ CONSONANTS

(Note :— English consonants except that

Initial k p and t are unaspirated as in French
 Final k p and t are unexplosive and unaspirated.
 kh = k aspirated.
 ph = p aspirated—not English ph.
 th = t aspirated—not English th.
 čh = hardened form of ch as the cz in Czech.
 ch = always as in English 'church'
 ng as in English 'singer,' never as in
 'linger.')

	Initial <u>ตัวต้น</u>	Final <u>ตัวสุดท้าย</u>
ก	k	k
ข ข ค ค ฆ	kh	k
ง	ng	ng
จ	čh	t
ฉ ช ฌ	ch	t
ญ	y	n
ด ฎ ฑ (บางคำ)	d	t
ต ฏ	t	t
ถ ฐ ฑ ฒ ฑ ฌ	th	t
น ฌ	n	n

	Initial ตัวต้น	Final ตัวตัก
บ	b	p
ป	p	p
ผ พ ภ	ph	p
ฝ ฟ	f	p
ม	m	m
ย	y	—
ร	r	n
ล พ	l	n
ว	w	—
ซ ทธ ศ ษ ฐ	s	t
ห ฮ	h	—

หมายเหตุ— ในการพิมพ์ คัด ðh อาจใช้ ðh

ภาพ ๖.๖

ระบบทั่วไป

(ราชบัณฑิตยสถาน ๒๔๘๒)

๖.๖ ระบบดัดแปลง

ต่อมาใน พ.ศ.๒๔๙๔ กรมการแผนที่จากรูปถ่ายทางอากาศ (ปัจจุบันคือ กองทำแผนที่ กรมแผนที่ทหารบก) ได้ร่วมกับสหรัฐอเมริกา จัดทำแผนที่ใน ระบบใหม่ โดยใช้เทคนิคการทำแผนที่จากรูปถ่ายทางอากาศ ปรากฏว่าไม่สามารถใช้ระบบของราชบัณฑิตยสถานได้ ไม่ว่าจะเป็ระบบทั่วไปหรือระบบพิสดาร จึงมีการเสนอระบบใหม่ซึ่งดัดแปลงมาจากระบบทั่วไปของราชบัณฑิตยสถาน ระบบใหม่นี้ได้รับการรับรองในการประชุมว่าด้วยการวางมาตรฐานชื่อภูมิศาสตร์ที่เจนีวา ใน พ.ศ. ๒๕๑๐ ดังในภาพ ๖.๗

ในระบบนี้เครื่องหมายพิเศษต่าง ๆ ถูกตัดหายไปหมด เหลือแต่อักษรโรมัน เพียง ๒๖ ตัว ความกำกวมจึงเกิดขึ้นอย่างมากมาย เช่น "จ ฉ ช ณ" ใช้ ch เหมือนกัน "สระอี สระอือ สระอุ สระอู" ใช้ u เหมือนกัน

Initial - ตัวต้น	Final - ตัวสะกด	Thai Consonants
K-	-K	ก
KH-	-K	ข ค ก
NG-	-NG	ง
CH-	-T	จ
CH-	-T	ฉ ช ฉ
Y-	-N	ญ
D-	-T	ด ฎ ฎ ^{1/}
T-	-T	ต ฏ
TH-	-T	ถ ฐ ท ฑ ^{1/} ฑ ฒ
N-	-N	น ณ
B-	-P	บ
P-	-P	ป
PH-	-P	ผ พ ภ
F-	-P	ฝ ฟ
M-	-M	ม
Y-	-	ย
R-	-N	ร ^{2/}
L-	-N	ล ฬ
W-	-	ว ^{3/}
S-	-T	ซ ฌ ^{4/} ส ษ ฅ
H-	-	ฮ ^{5/} ฮ
-	-	อ ^{6/}

^{1/} The character ฑ may be pronounced TH or D when it is in initial position.

^{2/} See Section VII, Topic A, for the use of ฎ in combination with a vowel.

^{3/} See Table I, where ฎ appears in combination with vowels. It serves as the diphthong, UA, when placed between two consonants.

^{4/} See paragraph Number 4 under Section VI, Topic B, for other pronunciations of ฌ.

^{5/} See Section IV, Topic E, concerning the use of ฌ for a change in the tone of a Thai syllable.

^{6/} See Section IV, Topic D, for the uses of อ as a consonant and also as a vowel.

Trans-literation	Thai Vowels ^{1/}	Illustrations
a	—ะ — ะ — ำ — ๒/	(สะพาน SAPHAN) (ลำตลา LANTA) (บาง BANG) (สมุทร SAMUT) (ลำ LAM)
am	— ำ	
i	— ิ — ี	(สิงห์ SING) (บุรี BURI)
u	— ุ — ู — ๑ — ๒ — ๓	(สัก สาทUK) (พษ์ PHUT) (บรม BORABU) (บุรี BURI) (ภู PHU) (ปานาเร PANARE) (เพ็ญ PHEN) (เคน KHEN)
e	— ๔ — ๕ — ๖ — ๗	
ae	— ๘ — ๙ —	(สะแก SAE) (สะแก SAKAE)
o	— ๑๐ — ๑๑/ — ๑๒ — ๑๓	(พะโล้ PHATO) (ภพ LOP) (สามโก้ SAMKO) (เกาะ KO) (บ่อ BO)
oe	— ๑๔ — ๑๕ — ๑๖ — ๑๗	(ซอ SOE) (อำเภอ AMPHOE) (เนิน NOEN)
ia	— ๑๘ — ๑๙ — ๒๐ — ๒๑	(ฝ้าย PHIA) (เทียน THIAN)
ua	— ๒๒ — ๒๓ — ๒๔ — ๒๕ — ๒๖ — ๒๗	(เกอ KUA) (เมือง MUANG) (มะพร้าว PHUA) (บัว BUA) (คน KHUAN)
ai	— ๒๘ — ๒๙ — ๓๐ — ๓๑ — ๓๒	(หญ่ YAI) (ไผ่ PHAI) (ชัย CHAI) (ไทย Thai) (ปาย PAI)
ao	— ๓๓ — ๓๔ —	(เจ้า CHAO) (จ้าว KHAO)
ui	— ๓๕ —	(กู KUI)
oi	— ๓๖ — ๓๗ — ๓๘	(ดอย DOI) (ดอย DOI)
iu	— ๓๙ — ๔๐ —	(งู NGIU)
eo	— ๔๑ — ๔๒ — ๔๓	(เรือ REO) (เลว LEO)
oei	— ๔๔ — ๔๕ —	(เลว LOEI)
uai	— ๔๖ — ๔๗ — ๔๘	(เดอ DUAI) (หัว HUAI)
aeo	— ๔๙ — ๕๐ —	(แมว MAEO)
ieo	— ๕๑ — ๕๒ —	(เขี้ยว KHIEO)

^{1/} The position of the consonant bearing the vowel is indicated by the hyphen; the position of the associated vowel—following, preceding, above, below—is also shown.

^{2/} The single hyphen indicates the absence of any associated vowel-sign. Such a consonant is to be transcribed with an *a* or *o* following it, according to pronunciation; e.g., นก NAKORN; กุ KHON; อุยู AYUTTHAYA; ออ OMKOI.

ภาพ ๖.๒

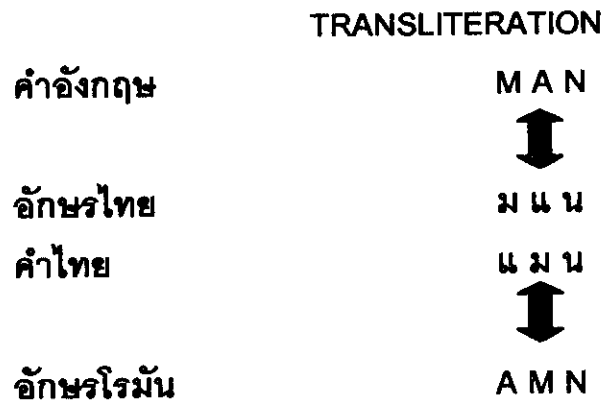
ระบบศัดแปลง

(Royal Institute ๑๙๔๒: ๗-๘)

๖.๗ ปัญหาการแทนอักษร

มีศัพท์อยู่ ๔ ศัพท์ซึ่งมักจะเป็นที่สับสนกันในหมู่ผู้ใช้ภาษา ศัพท์ทั้ง ๔ นั้นคือ *transliteration, transcription, Romanization* และ *Anglicization*

Transliteration หมายถึง การนำเอาอักษรจากภาษาหนึ่งถอดออกมาเป็นอักษรของอีกระบบหนึ่งโดยไม่คำนึงถึงการอ่านออกเสียง การแทนที่ดังกล่าวจะกระทำกันระหว่างอักษรในระบบใดก็ได้ ตัวอย่าง เช่น ถ้าจะแทนอักษรโรมัน "man" ด้วยอักษรไทย ก็ต้องเขียนว่า "แมน" เพราะใช้ ม แทน m ใช้ แ แทน a และใช้ น แทน n และถ้าจะแทนอักษรไทย "แมน"¹ ด้วยอักษรโรมันก็ต้องเขียนว่า "amn" เพราะใช้ a แทน แ ใช้ m แทน ม และใช้ n แทน น ดังแสดงในภาพ ๖.๘

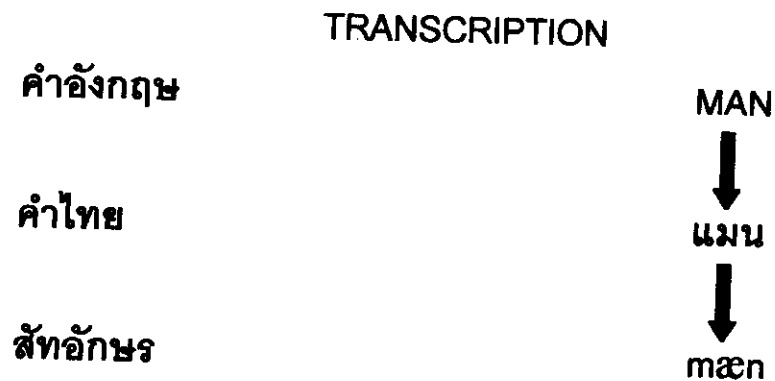

ภาพ ๖.๘

Transliteration

¹ "แมน" เป็นศัพท์โบราณ หมายถึง เทวดา

Transcription หมายถึง การใช้สัญลักษณ์แทนเสียงหรือกลุ่มเสียง ตัวอย่าง เช่น คำว่า "แมน" ใช้สัญลักษณ์เขียนออกมาเป็น "mæŋ"² ดังแสดงในภาพ ๖.๙

ภาพ ๖.๙

Transcription

Romanization หมายถึง การใช้อักษรโรมันแทนที่อักษรในภาษาอื่นโดยสมมติว่าอักษรโรมันนั้น ๆ อาจจะแทนเสียงอ่านของภาษานั้น ๆ ได้ ตัวอย่าง เช่น คำว่า "แมน" เขียนเป็น "maen"³ เรามักจะใช้คำนี้สลับกับ transcription ดังแสดงในภาพ ๖.๑๐

² สัญลักษณ์ "æ" ใช้แทนเสียง แ

³ สัญลักษณ์ "æ" ใช้อักษรโรมันเรียงต่อกัน ๒ ตัวแทนคือ "ae"

ROMANIZATION

ภาพ ๖.๑๐

Romanization

สิ่งที่เป็นปัญหาในภาษาไทยก็คือเรื่อง Romanization หรือ Romanized transliteration หรือ transcription นั่นคือ การถอดอักษรไทยเป็นอักษรโรมันแบบถ่ายเสียงหรือที่คนทั่วไปมักจะเรียกกันว่า "เขียนเป็นภาษาอังกฤษ" ซึ่งในความเป็นจริงนั้น ภาษาไทยเมื่อเขียนด้วยอักษรโรมันก็ยังคงเป็นภาษาไทยอยู่นั่นเอง หากได้ทำให้กลายเป็นภาษาอังกฤษไม่

Anglicization หมายถึงการใช้อักษรโรมันแทนคำภาษาอื่น ด้วยวิธีเลียนแบบคำและเสียงภาษาอังกฤษ โดยไม่คำนึงถึงความหมาย ดังแสดงในภาพ ๖.๑๑ เมื่อใช้กับภาษาไทยมักจะเรียกกันว่า "ภาษาคาราโอเกะ" เพราะหมายถึงเนื้อเพลงที่ปรากฏบนหน้าจอ เพื่อให้ผู้ร้องเพลง ร้องตามดนตรีได้ แต่ภาษาคาราโอเกะจะมีทั้งเนื้อร้องเพลงภาษาต่างประเทศที่เขียนด้วยอักษรไทย และเนื้อร้องเพลงไทยที่เขียนด้วยอักษรโรมัน

ANGLICIZATION

คำไทย	อักษรโรมันที่ใช้เขียน คำอังกฤษ
แมน	MAN
ฟัน	FUN
ยัง	YOUNG
สมร	SMALL

ภาพ ๖.๑๑

Anglicization

๖.๘ การปรับปรุงหลักของราชบัณฑิตยสถาน

ในเดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๒๙ ราชบัณฑิตยสถานได้พิจารณาเห็นควรปรับปรุงแก้ไขหลักเกณฑ์การถอดอักษรไทยเป็นอักษรโรมัน ซึ่งประกาศใช้มาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๘๒ เสียใหม่ เนื่องจากหลักเกณฑ์ดังกล่าวยังมีที่บกพร่อง ไม่สอดคล้องกับความต้องการและลักษณะการใช้ในปัจจุบัน และปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ เนื่องจากองค์การระหว่างประเทศว่าด้วยการมาตรฐาน (ISO) ได้มีมติมอบหมายให้ประเทศไทย โดยราชบัณฑิตยสถานเป็นเจ้าของเรื่องดำเนินการจัดทำร่างมาตรฐานการถอดอักษรไทยเป็นอักษรโรมัน เพื่อใช้เป็นมาตรฐานระหว่างประเทศด้วย ราชบัณฑิตยสถานจึงได้เสนอคณะรัฐมนตรีขอแต่งตั้ง คณะกรรมการปรับปรุงวิธีการถอดอักษรไทยเป็นอักษรโรมัน ขึ้นมาคณะหนึ่ง

คณะกรรมการได้พิจารณาเห็นว่าหลักที่ต้องการนั้นแบ่งได้เป็น ๓ เรื่อง คือ ถ่ายเสียง (transcription) ถอดอักษร (transliteration) และการผสมผสานการถ่ายเสียงกับการถอดอักษร

๖.๘.๑ การถ่ายเสียง

การถ่ายเสียงคือ การถอดคำไทยไปเป็นอักษรโรมันโดยให้คงเสียงอ่านที่ถูกต้องดังนี้

คำไทย ----> อักษรโรมัน ซึ่งแสดงการออกเสียง

เนื่องจากระบบนี้จะให้คนทั่วไปใช้ เช่นเดียวกับระบบทั่วไปของราชบัณฑิตยสถาน จึงควรจะใช้อักษรโรมันแทนเพียง ๒๖ ตัวเท่านั้น จะไม่มีเครื่องหมายวรรณยุกต์หรือเครื่องหมายแสดงความสั้นยาวของสระ

๖.๘.๒ การถอดอักษร

การถอดอักษรคือ การถอดอักษรแต่ละตัวในคำไทยเป็นอักษรโรมัน ๑ ตัวหรืออักษรโรมันหลายตัวกับสัญลักษณ์อื่น ๆ ระบบนี้สามารถถอดกลับไปได้ ๒ ทาง โดยไม่คำนึงถึงเสียงอ่าน ดังนี้

คำไทย <----> อักษรโรมัน และสัญลักษณ์อื่น ๆ

ตัวอย่าง เช่น เตะ ถ่ายเสียงเป็น te แต่ถอดอักษรเป็น eta โดยใช้ e แทน e ใช้ t แทน ต และใช้ a แทน ะ ตามลำดับ ฉะนั้น eta จึงถอดกลับเป็น เตะ ได้อย่างง่ายดาย

นี่คือสิ่งที่ องค์การระหว่างประเทศว่าด้วยการมาตรฐานต้องการ เป็นระบบที่ดีที่สุดสำหรับการถ่ายถอดข้อมูลระหว่างชาติที่กำกวมมิได้

๖.๘.๓ การผสมผสานการถ่ายเสียงกับการถอดอักษร

จะเห็นได้ว่าการถ่ายเสียงนั้นเหมาะสำหรับคนแต่การถอดอักษรเหมาะสำหรับเครื่อง การผสมผสานการถ่ายเสียงและการถอดอักษรจะใช้ได้ทั้งสำหรับคนและเครื่อง ระบบที่ดีที่สุดระบบนี้มีส่วนแรกเหมือนกับการถอดอักษร ลักษณะที่เพิ่มขึ้นไม่เพียงแต่จะทำให้ถอดกลับไปได้ ๒ ทางเท่านั้น แต่ยังสามารถถอดอักษรโรมันกลับมาให้อ่านได้อย่างถูกต้องด้วย ดังนี้

คำไทย <--> อักษรโรมันและสัญลักษณ์อื่น ๆ

--> อักษรโรมันซึ่งแสดงการออกเสียง

ระบบนี้ไม่ใช่ระบบการเทียบตารางแบบธรรมดา ๆ จะต้องมีการสร้างสูตร
ไวยากรณ์เพื่อให้อ่านได้ด้วย ตัวอย่าง เช่น

หมา ถอดอักษรเป็น hma จากนั้นก็ต้องใช้สูตรต่อไปนี้ คือ

(๑) ถ้า h ตามมาด้วย ng(ง), n(น) หรือ m(ม)

เสียง h ตัดออกได้

(๒) แทนที่ a ด้วย ั

(๓) แทนที่ ั ด้วย a ในกรณีที่ต้องการแสดงด้วยอักษรโรมันเท่านั้น

ฉะนั้น การถอดอักษรจะเป็นไปตามลำดับดังนี้คือ

หมา <----> hma -----> mǎ -----> ma

ส่วนหนึ่งของระบบเช่นนี้ปรากฏอยู่ในงานวิจัยเรื่อง การถ่ายถอดอักษรไทยเป็น
อักษรโรมันด้วยคอมพิวเตอร์ ซึ่งได้รับรางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยมประจำปี พ.ศ. ๒๕๑๘
จากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (ดู ภาคผนวก ข)

๖.๙ ระบบปัจจุบัน

ในปัจจุบันหลักเกณฑ์ใหม่นี้ได้ประกาศใช้แล้ว เมื่อวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๔๒
เพื่อให้ใช้เขียนชื่อจังหวัด เขต อำเภอ กิ่งอำเภอ และชื่อทางภูมิศาสตร์อื่น ๆ รวมทั้งชื่อ
ถนนด้วย รายละเอียดจะหาดูได้ในหนังสือ "ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี และ
ประกาศราชบัณฑิตยสถาน เรื่อง การเขียนชื่อจังหวัด เขต อำเภอ และกิ่งอำเภอ และ
เรื่อง หลักเกณฑ์การถอดอักษรไทยเป็นอักษรโรมันแบบถ่ายเสียง" ของราช
บัณฑิตยสถาน ดังในภาพ ๖.๑๒

หลักเกณฑ์ใหม่นี้ได้พยายามใช้ตัวอักษรโรมันเพียง ๒๖ ตัวเป็นตัวแทนเสียง
ตามแนวของสัทอักษรสากลเท่าที่จะทำได้ ทั้งนี้ได้คำนึงถึงความเคยชินของคนไทย
ด้วย ตัว จ ซึ่งควรจะแทนด้วย c และตัว "จ ช ฉ" ซึ่งควรจะแทนด้วย ch ก็ต้องรักษาไว้
แบบเดิม คือใช้ ch เหมือนกันหมด สิ่งที่ทำได้คือ พยายามแยกความกำกวมระหว่าง
"สระอุ สระอู" กับ "สระอี สระเอือ" โดยใช้ u แทน "สระอุ สระอู" แล้วใช้ ue แทน "สระอี
สระเอือ" จึงถือได้ว่าเป็นการ "สมมติ" อย่างหนึ่งเท่านั้นเอง เพราะถึงอย่างไรอักษร
โรมันเพียง ๒๖ ตัวก็ไม่สามารถจะแทนเสียงทั้งหมดในภาษาไทยได้

ตัวอย่างชื่อถนนและสถานที่ที่ใช้ระบบนี้ได้ถูกต้องก็มีเช่น

จตุจักร = Chatuchak

แจ้งวัฒนะ = Chaeng Watthana

ปัญหาที่น่าจะกล่าวถึงต่อไปก็คือ “ความเคยชินของคนไทย” “ความเคยชินของคนไทย” สมัยนี้ก็คือ ความเคยชินกับภาษาอังกฤษ และมักจะเห็นว่า อักษรโรมัน a ถึง z คือ “อักษรอังกฤษ” นอกจากนี้ยังเรียกการเขียนชื่อไทยด้วยอักษรโรมันว่า “เขียนชื่อเป็นภาษาอังกฤษ” ซึ่งตามความเป็นจริงแล้ว ถึงแม้ว่าชื่อ “นิตยา” จะใช้อักษรโรมันว่า “Nitaya” แต่ “Nitaya” ก็ไม่ใช่ภาษาอังกฤษ ในแบบฟอร์มมากมายมักจะมีช่องให้เติม ๒ ช่อง คือ “ชื่อภาษาไทย” กับ “ชื่อภาษาอังกฤษ” คนที่จะกรอกแบบฟอร์มเหล่านี้ได้จริงมีเพียงไม่กี่คน เท่าที่นึกออกก็มี “อมิตา ทาทา ยัง” และ “บุษบา นิโคล เทริโอ” เธอเหล่านี้สามารถกรอกแบบฟอร์มได้อย่างถูกต้องว่า “ชื่อภาษาไทย” คือ “อมิตา” หรือ “บุษบา” ส่วน “ชื่อภาษาอังกฤษ” นั่นคือ “Tata” หรือ “Nicole”

ความเคยชินแบบนี้เองที่ทำให้เกิดการแทนเสียงอีกรูปแบบหนึ่งคือ

Anglicization “การทำให้เป็นเสียงภาษาอังกฤษ” ซึ่งใช้กันในวงการคาราโอเกะ ทำให้เกิดภาษาขึ้นอีกอย่างหนึ่งคือ “ภาษาคาราโอเกะ” (นิตยา กาญจนะวรรณ ๒๕๔๕: ๑๑๒๔-๑๑๒๗) ภาษานี้มุ่งเทียบเสียงคำไทยกับคำภาษาอังกฤษเท่าที่ผู้ให้รู้จัก เช่น ชื่อ “โรจ” เขียนเป็น “Rote” โดยเทียบกับคำว่า “note” ในภาษาอังกฤษนั่นเอง ชื่อนี้ถ้าใช้หลักปัจจุบันของราชบัณฑิตยสถานจะเขียนว่า “Rot” ถ้าใช้หลักของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว จะเขียนว่า “Rôcha” โดยที่ o ต้องมีเครื่องหมายกำกับคล้ายกับเครื่องหมายในภาษาฝรั่งเศสด้วย

พยัญชนะไทย	อักษรโรมันตัวต้น	อักษรโรมันตัวสะกด
ก	k	k
ข ข ค ค ฆ	kh	k
ง	ng	ng
จ ฉ ช ฌ	ch	t
ซ ทร(เสียงซ) ศ ษ ส	s	t

ญ	y	n
ฎ ท(เสียงด) ด	d	t
ฏ ต	t	t
ฐ ท ฒ ถ ท ฑ	th	t
ณ น	n	n
บ	b	p
ป	p	p
ผ พ ภ	ph	p
ฝ ฟ	f	p
ม	m	m
ย	y	-
ร	r	n
ล ฬ	l	n
ว	w	-
ห ฮ	h	-

สระไทย

อักษรโรมัน

อะ, ั (อะ ลดรูป), ะ (มีตัวสะกด), อา	a
อ (ไม่มีตัวสะกด)	an
อำ	am
อิ, ี	i
อี, ีย	ue
อุ, ู	u
เอะ, ะ (เอะ ลดรูป), เอ	e
แอะ, แอ	ae
โอะ, ะ (โอะ ลดรูป), โอ, เอะ, ออ	o
เออะ, ะ (เออะ ลดรูป), เออ	oe
เียะ, เีย	ia

เอือะ, เอือ	uea
อัวะ, อัว, -ว- (อัว ลดรูป)	ua
ไอ, ไอ, อัย, ไอย, อาย	ai
เอา, อาว	ao
อุย	ui
ไอย, ออย	oi
เอย	oei
เอือย	ueai
อวย	uai
อิว	io
เอัว, เอว	eo
แอัว, แอว	aeo
เอี้ยว	iao
ฤ (เสียง รี), ฤๅ	rue
ฤ (เสียง ริ)	ri
ฤ (เสียง เรอ)	roe
ฤ, ฤๅ	lue

ภาพ ๖.๑๒

ระบบปัจจุบัน

(ราชบัณฑิตยสถาน ๒๕๔๓: ๙๑-๙๖)

จะเห็นได้ว่าการถ่ายเสียงแบบใหม่นี้ไม่เปลี่ยนแปลงสัญลักษณ์ที่ใช้กับพยัญชนะ แต่ขจัดความกำกวมที่เกิดจากการใช้อักษรโรมันตัวเดียวกันแทนเสียงสระไทยมากกว่า ๑ เสียงได้

ขอให้เปรียบเทียบระบบทั้งสองในตารางต่อไปนี้

ไทย	ระบบเก่า	ระบบใหม่
อื อี้	u	ue
อุ อุ	u	u
เอื้อะ เอื้อ	ua	uea
อัวะ อิว	ua	ua
เอื้อย	uai	ueai
อวย	uai	uai

นอกจากนี้ก็ยังมีการเปลี่ยนแปลงสัญลักษณ์อีก ๒ ตัว ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ไทย	ระบบเก่า	ระบบใหม่
อิว	iu	io
เอี้ยว	ieu	iao

ความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้ก็เพื่อให้การถอดอักษรเป็นไปในทำนองเดียวกัน นั่นคือ คำที่มีเสียง ๖ ลงท้าย ให้แทนด้วยตัว o ทั้งหมด ดังนี้

เอา, อาว = ao

เอี้ยว, เอว = eo

แอ้ว, แอว = aeo

อิว = io

เอี้ยว = iao

(เสียง เอี้ยว มาจากเสียง เอี้ยว + ๖ จึงแทนด้วย ia + o)

TH 246

211

TH 246

211

๖.๑๐ สรุป

ตัวอักษรเป็นเพียงตัวแทนของภาษา ภาษาในโลกนี้ต่างก็นำอักษรชุดต่าง ๆ ที่มีอยู่มาใช้ บางภาษาก็อาจจะดัดแปลงชุดตัวอักษรที่มีอยู่แล้ว ชุดตัวอักษรแต่ละชุดถูกสมมติให้แทนหน่วยเสียงในแต่ละภาษา เจ้าของภาษาแต่ละภาษาจึงสามารถอ่านภาษาของตนเองได้ ถึงแม้ว่าจะมีความกำกวมบ้างก็ตาม

สัทอักษรคือชุดตัวอักษรที่นักภาษาศาสตร์สร้างขึ้นเพื่อหวังจะจัดความกำกวมดังกล่าว แต่สัทอักษรก็เป็นชุดอักษรเฉพาะวงการ ซึ่งผู้ใช้ภาษาทั่วไปอาจจะไม่สามารถเข้าใจได้ การใช้อักษรโรมันแทนเสียงในแต่ละภาษาก็เป็นอีกความพยายามหนึ่งที่จะช่วยให้ชนต่างภาษาสามารถอ่านคำในภาษาต่าง ๆ ได้ แต่อิทธิพลของภาษาบางภาษา เช่น ภาษาอังกฤษ ก็ทำให้ผู้ใช้ภาษาอ่านอักษรโรมันตามภาษาอังกฤษ จึงเป็นเรื่องที่ถกเถียงกันอยู่เสมอเมื่อมีการแทนเสียงภาษาไทยด้วยอักษรโรมัน

ปัญหานี้คงจะแก้ได้ยาก เพราะผู้ใช้ภาษาสมมติกันคนละอย่าง

กิจกรรม

สำรวจชื่อของตนเอง เมื่อเขียนด้วยอักษรโรมันนั้น ใช้ระบบอะไร